אמאי ליתיהו תיובתא דרבי יוחנן. וי"ת דלמא לך מתלון מפני האיבול. מפני האיבול: **גמ'** בשלמא לא תתייבם שמא יהיה הולד בן קיימא וקא פגע באיסור אשת אח דאורייתא אלא לא תחלוץ אמאי ליתיהו תיובתא דר"י דאמר [ט] חליצת מעוברת שמה חליצה ולאו מי אותביניה לר' יוחנן הדא זימנא לימא מהא נמי תיהוי תיובתא לא הכא היינו טעמא [י] שמא יהא ולד בן קיימא ונמצאת אתה מצריכה ברוז לכהונה ונצרכה דלמא איכא דהואי בחליצה ולא הוי בהכרזה ומפסלוה מן הכהונה תינח אלמנה גרושה מאי איכא למימר משום דמפסיד לה מזונות תינח נשואה ארוסה גרושה מאי איכא למימר אלא משום דרבי יוסי דתניא [יא] מעשה באדם אחד שבא לפני רבי יוסי א"ל מהו לחלוץ בתוך ג' א"ל לא תחלוץ ותחלוץ ומה בכך קרא עליו מקרא זה [יב] אם לא יחפוץ הא אם חפץ יבם [יג] כל העולה לייבום עולה לחליצה כו' מתיב רב חיננא הספקות חולצות ולא מתיבמות מאי ספקות אילימא ספק קדושין אמאי לא מתיבמות [יד] תתייבם ואין בכך כלום אלא לאו ספק שקידש אחת משתי אחיות ואינו יודע איזו מהן קידש וקתני חולצת [טו] הכי השתא התם אם יבא אליהו ויאמר דהא קידש בת חליצה וייבום היא הכא אם יבא אליהו ויאמר דהא לא איעברה מי משגח ביה ויבמינן לה [טז] הא קתנה דלאו בת איעבורי היא ואפ"ה צריכה להמתין ג' חדשים [יז] ת"ר [יח] יבמה שלשה חדשים הראשונים נזונת משל בעל מכאן ואילך אינה נזונת לא משל בעל ולא משל יבם עמד בדין וברח נזונת משל יבם נפלה לפני יבם קטן (מאי) מיבם ליה לה מבעל מאי פליגי בה רב אחא ורבינא חד אמר אית לה וחד אמר לית לה [יט] והלכתא לית לה משמיא קנסוה ת"ר [כ] יבמה שחלצו לה אחים בתוך שלשה צריכה להמתין שלשה חדשים לאחר מפני החיוט. מבעיות. והאי כל הנשים יתמרסו לאו למעוטי מרוסה ליגמר דהתם כר' יהודה סבירא ליה דגבי יוסי מקיל טפי מרבי יהודה כדלמר בשלהי גמ' לקמיה אמתין (לעיל דף לה.) אלא בתחילות אתי לפלוגי עליה: **גמ' אלא לא מחלון אמאי.** ולמאחר ג' אם אינה מעוברת תנשא או אם הפילה תנשא להד חלצה: **לימא מיהו מיוכחים דר' יוחנן.** ומשום הכי לא תחלון שמא תפיל ותנשא בחליצה זו וחליצת מעוברת לא שמה חליצה: **ולאו מי אותביניה.** ברייס פירקין (דף לה.): **לימא מהא נמי מיהו מיוכחא.** ונפקא מינה לאי מיתרגמ קמייתא מיקום לך: **גרושה מאי איכא למימר.** למאי לא תחלון. אם היתה גרושה מאחר קודם שנשאה אחיו אל זה להד פסולה היא לכהונה וקיימא מאי איכא למימר ממאי לא תחלון: **משום מזוני.** דלמא לה כל שלשה מנכסי בעלה כדתניא בברייתא בשמעתין ואי חלצה ליה לה מזוני ואיהי לא מני מינכסא עד לאחר שלשה ומפסיד לה: **ארוסה וגרושה.** גרושה שנתארסה ומת בעלה ונפלה ליבום מן האירוסין תחלון בתוך שלשה להכא לאו משום מזוני איכא לתרוסה היא פסולה לה משום גרושין קמאי: **תנא משום דרבי יוסי.** כל העולה ליבום כו' וזו הוחיל ואינה עולה ליבום בתוך ג' כדלמרן לעיל [כא] שמא יפגע בשלש תא אינה עולה השערה לפני הזקנים לחליצה. ולרבי יוחנן לא תיקשי לאי חלצה ולאי חלילה [כב] דלאי אינה עולה לחליצה לאו חליצה פסולה משמע שהרי כמה נשים שניהן חולצות ולא מתייבמות היכא דלא אפשר אלמא חליצה היא ומיהו היכא דאפשר לתמתוני עד שתלוה ליבום משהיגו: **לימימא ספק קידושין.** כגון זרק לה אחיו קידושין ספק קרוב לו ספק קרוב לה: **אמאי לא מפייבמה מפייבם.** ממ"נ אי היא יבמתו שפיר מייבם ואי לאו קידושין הוו נכרית בעלמא נסיב: **שקידש אחת משתי אחיות ואינו יודע איזו מהן קידש.** ומת אחיהן חולצות ולא מתייבמות דלמא מני לאי לייבומי דלמא פגע בשלש זקוקה. והא הכא דלאי עולה לייבום ועולה לחליצה ולא אמרי' תמתין עד שיבוא ויברור מה יבמתו: **הכי השתא התם.** עולה לייבום היא דלאי עולה לייבום לא אמרי' תמתין עד שיבוא ויברור. **הרי קטנה דלאו בת איעבורי היא כו'.** הלכך לא חלצה. וכל הך דלמרו רבנן חולצות ולא מתייבמות כגון שלמות ושחות זקוקתו ומפקי ליה ערוה התם (ג) משום דלא מפשר הוא דאם כן לעולם תפשר הלכך כיון דמדאורייתא צת ייבום היא חלצה אבל הכא דאפשר לשהויי מילתא ולא הדבר ברור: **שנשא חרשים הרחשונים.** שאינה יכולה להנשא מחמת בעלה. שכן כתב לה [כתובות נב:] אם תהא יבמתי בביתי ומתזונת מנכסי כל יומי מיגר מרמלותיך: **מכאן ואילך אינה נזונת לא משל בעל ולא משל יבם.** ואינה דומה למאי מלמנה דהתם כל זמן שלא נשאת לאחר ומומרת מחמת פלוני בעלי שכבודו גדול עלי יש לה מזונות אבל הך מגידא ביבם לפיכך אין לה על נכסי בעל מזונות ולא משל יבם עד שתכנס לחופה: **עמד בדין.** שתבעתו בדין או כנוס או פטור וברח: **נזונת משל יבם.** דקנסינן ליה: **לריבה להמתין.** עד שיהיו לה ג' חדשים מיום מיתה:

הוי לאחר

מוסף רש"י

מפני האיבול. שלמורה ליזהר כל ימי אלמנה, אבל גרושה מיקלים ביה (עירובין מז:). חליצה מעוברת שמה חליצה. היכא דהפילה, לתיגלגל מילתא דצת מליצה טובי (לעיל לה:). מצריכה ברוז לכהונה. להכריז שלא היתה חלוצה ומותרת לכהונה (לקמן קיט:). כל העולה ליבום. לזיקת יבום, עולה לחליצה. לזיקת חלוצה (לעיל ג.). שלשה חדשים הראשונים. שאינה יכולה לא להנשא ולא להתייבם, מזונות מבל בעלה (כתובות קז:). עמד בדין. ומסרב לו כנוס או חלון (שם).

תורה אור השלם

1. וְאִם לֹא יַחְפֹּץ הָאִישׁ לְקַחַת אֶת יְבִמְתּוֹ וְעָלְתָה יְבִמְתּוֹ הַשַּׁעְרָה אֶל הַזְּקֵנִים וְאָמְרָה מֵאֵן יְבָמִי לְהָקִים לְאָחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה יַבְּמִי:
דברים כה ז

גליון הש"ס

גמ' הכי השתא התם אם יבא אליהו. עיין לקמן דף ס"ז ע"ב מוס' ד"ה מן מוסגרין:

הגהות הב"ח

(ח) רש"י ד"ה אלא וכו' מליצה היא דהאי וכו': (ט) ד"ה הכי קטנה וכו' משום דלא אפשר. כ"ה ע"ל דף ג ע"ב:

תוספות ישנים

כל שאינה עולה לייבום [לעיל] עולה למליצה. ועיין להקשות פ"ק לף קמאר ר' יוחנן מליצת מעוברת שמה חליצה הא אינה עולה לייבום משום שמא יהא ולד קיימא ואי"ל דזקוק עולה למליצה ואי"ל דזקוק לכתחלה אין לחלון מעוברת משום דלא מצי לייבמה אבל דיעבד מהניא למליצה כי חזיון שהפילה דמי חזיא לייבום: